



Stocksund 17 maj, 2026
Utbildningsdepartementet,
Diarienummer U2026/00023

Remissyttrande från Atvexa AB över betänkandet Skärpta villkor för friskolesektorn – ytterligare förslag (SOU 2025:123)

Om Atvexa

Atvexa AB är Sveriges tredje största friskolekoncern med cirka 4 200 medarbetare och 17 000 barn och elever i våra 159 förskolor och 39 grundskolor. Bolaget grundades 2009 och har sitt huvudkontor i Stocksund, där åtta medarbetare arbetar.

Atvexas verksamhet är organiserad utifrån 19 självständiga dotterbolag – 17 i Sverige, ett i Tyskland och ett i Norge. Alla våra grundskolor och majoriteten av förskolorna finns i Sverige. Inom dotterbolagen finns en stor pedagogisk mångfald med olika inriktningar, från montessori till idrotts- och matematikprofilerade verksamheter.

Några av våra dotterbolag är små och fungerar som ensam huvudman för sina verksamheter, medan andra dotterbolag har flera huvudmän inom sin organisation. Flera verksamheter är mindre byskolor på landsbygden. Totalt företräder Atvexa AB 51 huvudmän som verkar inom vår koncern.

Vi har ett utpräglat decentraliserat arbetssätt. När en verksamhet blir en del av Atvexa får den behålla sitt varumärke och sin pedagogiska metod. Vi ser gärna att den tidigare ägaren stannar kvar i verksamheten efter förvärvet. I de flesta fall innebär det att ägaren lämnar vd-rollen och fortsätter som rektor. På så sätt skapas kontinuitet och vardagen för elever och medarbetare påverkas minimalt. Den verksamhet som familjer valt utifrån sina behov och önskemål fortsätter att vara densamma.

Vi vet att många av de verksamheter vi förvärvar annars hade riskerat att läggas ner, inte minst de byskolor på landsbygden som blivit en del av oss. Genom att ingå i ett större sammanhang, samtidigt som den pedagogiska idén lever vidare, bidrar vi till att bevara valfrihet och mångfald samt vårdnadshavares möjlighet att välja den skola som passar just deras barn bäst.

Våra huvudmän är följande:

- AB Nyfiket Lärande, Sollentuna
- Aktiebolaget Videdals Privatskolor
- Bastasjö Friskola AB
- Bastasjö Förskola AB
- Brunnby Skolan M-I HB
- Byängsskolan AB
- Chevlinge AB
- Engelska Franska Förskolan AB
- Engelska Skolor och Förskolor i Sverige AB
- ESF Skarpnäck AB
- Friskolan Asken Aktiebolag
- Friskolan Svettpärlan AB
- Förskolan Metapontum AB
- Förskolorna Framtidsfolket AB
- Förskolorna Framtidsfolket Cosmos AB
- Gyatrollets förskola Aktiebolag
- Hagmarken Förskola/Skola AB
- Karlskrona Montessorifriskola AB
- Kingelstad Byskola Handelsbolag
- MA Vätterosen AB
- Metapontum AB
- MMC Education AB
- Montemini Hbg's Montessoriskola AB
- Montessori Ekhagen Ulricehamn AB
- Montessori förskolor och skolor i Sverige AB
- Montessori i Norrtälje AB
- Montessoriförskolan Björken AB
- Montessorihuset Saltsjö-Boo AB
- Mosebacke Förskolor AB
- Mybe AB
- Måbra Förskolor AB
- Måbra Förskolor Sollentuna AB
- Pilgrimsskolan AB
- Rälsen AB
- Sagogården AB
- Skrattegi Förskolor & Utbildning AB
- Stella Montessori AB
- Söderviksskolan AB
- The Tanto School AB
- TP Förskolor AB
- Trollhättans Montessoriskola AB
- ULNA AB
- Unike Förskolor AB
- Vallentuna Friskola AB
- Vaxholms Montessori Ek. För.
- Wåga & Wilja Förskolor AB
- Ängdala Skolor AB
- Ängvikens förskola i Höllviken AB
- Österåkers Friskola AB
- Ramlösa Friskola
- Wallåkra skola och förskola

Vår verksamhet har hög kvalitet

Vi genomför årliga mätningar vars resultat redovisas i vår Kvalitetsrapport¹. Denna rapport ger en samlad bild av hur elever, vårdnadshavare och medarbetare upplever våra verksamheter. Den senaste rapporten visar bland annat att:

- ✓ 93 % av medarbetarna trivs med sitt arbete och 92 % är stolta över att arbeta på Atvexa.
- ✓ 91 % av vårdnadshavarna upplever att deras barn trivs i Atvexas förskolor.
- ✓ 85 % av vårdnadshavarna är nöjda med våra skolor.
- ✓ 83 % av eleverna i årskurs 5 och 71 % i årskurs 8 är nöjda med sina skolor.
- ✓ Våra betygsavvikelser ligger i nivå med eller under genomsnittet jämfört med andra skolhuvudmän

¹ <https://www.atvexa.se/wp-content/uploads/Kvalitetsrapport-2025.pdf>

Kvalitetsrapporten finns att läsa på Atvexas webbplats för den som vill fördjupa sig i vårt kvalitetsarbete och kvalitetsresultat. Rapporten för 2026 publiceras inom kort.

Atvexas ägare

Atvexas huvudmän och ägare är Peter Weiderman och Lars Brune som tillsammans kontrollerar strax över 80 procent av ägandet av bolaget. Peter och Lars grundade Atvexa 2009. Utöver dem är några andra av de större ägarna före detta anställda. Det finns också en liten grupp medarbetare som har mindre ägarandelar. Samtliga är svenska medborgare, bosatta och skattskyldiga i Sverige.

Atvexas ståndpunkter till utredningens förslag

Barn är olika och behöver olika typer av skolor. Därför måste det finnas en bredd av pedagogiska inriktningar, arbetssätt och värdegrundsmässiga profiler bland landets skolor och förskolor. Det är genom att möta varje barn där det befinner sig, utifrån sina unika behov, som vi kan skapa en verkligt likvärdig skola. I detta spelar mångfald, innovation och valfrihet en avgörande roll. Här har rätten att välja förskola och skola ett mycket starkt stöd hos såväl vårdnadshavare som allmänhet.

Atvexas huvudsakliga kritik mot utredningens förslag baseras på följande punkter:

- Utredningen har inte visat att de problem som beskrivs i dagens skolsystem har sin grund i friskolesektorn.
- Förslagen strider mot proportionalitetsprincipen, eftersom de riskerar att drabba seriösa och välfungerande huvudmän utan koppling till faktiska kvalitetsbrister.
- Förslagen hotar valfrihet, mångfald och innovation inom skolområdet.
- Förslagen riskerar att leda till färre fristående alternativ, vilket drabbar barn och elever som behöver olika typer av skolor.
- Förslagen riskerar att leda till minskad variation av arbetsgivare. Medarbetare trivs bättre i friskolor än i kommunala, både överlag i branschen och inom Atvexa. Går utredningens förslag igenom och många friskolor tvingas stänga innebär det färre möjligheter för de som arbetar inom skola att välja en annan arbetsgivare än en kommun.
- Förslagen innebär ökad administration och ökade kostnader, vilket leder till att resurser flyttas från undervisning och elevstöd till byråkrati.
- Utredningen har inte visat att förslagen kommer att höja kvaliteten i skolan.
- Utredningen saknar en tydlig definition av vad kvalitet i skolan är och hur kvalitet ska mätas.

Dessa punkter framförde vi även i vårt remissvar på SOU 2025:37, Skärpta villkor för friskolesektorn².

Atvexas kommentarer till utredningens olika förslag

Atvexa ställer sig bakom Almega Utrednings remissyttrande i sin helhet, men vi vill komplettera med synpunkter på tre av utredningsförslagen utifrån vår synvinkel.

² <https://www.atvexa.se/wp-content/uploads/Atvexa-AB-remissvar-SOU-202537-Skarpta-villkor-for-friskolesektorn-1.pdf>

Kapitel 10 i utredningen - Villkor och förbud för aktörer med bristfälligt huvudmannaskap

Skärpta villkor vid ansökan om godkännande

Utredningen föreslår skärpta villkor för enskilda huvudmän som vill starta eller utöka skolverksamhet. Förslaget innebär att ansökningar ska avslås under vissa tidsperioder om huvudmannen nyligen varit föremål för olika typer av ingripanden, såsom pågående tillsyn, sanktionsavgifter (senaste två åren), allvarliga brister eller vitesförelägganden (senaste tre åren) samt återkallat tillstånd eller andra allvarliga åtgärder (senaste fem åren). Bedömningen ska även inkludera andra skolor inom samma koncern och beslut som ännu inte vunnit laga kraft.

I praktiken innebär detta att även mindre eller snabbt åtgärdade brister kan få långvariga konsekvenser och hindra huvudmän från att utveckla sin verksamhet under flera år. Särskilt problematiskt är att redan pågående tillsyn – oavsett omfattning – kan stoppa en ansökan, vilket försvårar långsiktig planering. Almega Utbildning skriver i sitt remissvar att förslaget riskerar att skapa en oproportionerlig tröskeeffekt utan tydlig koppling till bristernas allvar, vilket försämrar både förutsebarhet och rättssäkerhet. De avstyrker därför förslaget, men anser att ett eventuellt förbud i så fall bör begränsas till allvarliga brister (föreläggande med vite) och inte överstiga två år.

Atvexas kompletterande synpunkter

Atvexa delar Almega Utbildnings kritik och vill därutöver lyfta risken för bristande likvärdighet i Skolinspektionens bedömningar. Vi ser redan idag att utfallet av tillsyner kan variera beroende på vilken inspektör som genomför granskningen, vilket skapar osäkerhet för våra verksamheter. Det finns en oro kring hur objektiva och enhetliga bedömningar kan säkerställas i praktiken.

Som en av våra rektorer uttrycker det: trots att granskningar förutsätts bygga på gemensamma modeller och strukturer, sker i slutändan subjektiva tolkningar där olika inspektörer, med olika erfarenheter och perspektiv, gör bedömningar utifrån vad de ser, hör och uppfattar. Frågan om riskbedömningar och slutsatser kan variera beroende på vem som är inspektör är därför högst relevant. Mot denna bakgrund framstår det som problematiskt att hela koncerner kan påverkas av en enskild verksamhets tillsynsresultat, särskilt när det finns risk för bristande likabehandling.

Brister i en skola kan slå mot hela koncernen

Utredningen vill att bedömningen av om en huvudman uppfyller kraven inte bara ska avse den aktuella skolan, utan alla verksamheter inom samma koncern – och även tidigare ägarförhållanden. Det innebär att brister i en skola kan påverka möjligheten att starta eller bygga ut en helt annan skola, även i en annan kommun eller skolform.

I praktiken innebär detta att även mindre eller snabbt åtgärdade brister kan få långvariga konsekvenser och hindra huvudmän från att utveckla sin verksamhet. Särskilt problematiskt är att pågående tillsyn i sig kan stoppa en ansökan, vilket försvårar långsiktig planering. Almega Utbildning skriver i sitt remissvar att förslaget riskerar att skapa en oproportionerlig tröskeeffekt utan tydlig koppling till bristernas allvar, och att det försämrar både förutsebarhet och rättssäkerhet. De avstyrker därför förslaget, eller anser att det åtminstone bör begränsas till allvarliga brister och tidsbegränsas.

Atvexas kompletterande synpunkter

Atvexa delar Almegas Utbildnings kritik och anser att förslaget är orimligt och inte förenligt med hur skolverksamhet bedrivs i praktiken. Våra skolor och förskolor håller hög kvalitet och är ofta efterfrågade. Det framstår som oproportionerligt att en mindre brist i en verksamhet som snabbt kan åtgärdas, ska hindra utveckling av någon av våra verksamheter i en helt annan del av landet eller ett annat dotterbolag utan koppling till den aktuella bristen.

Exempelvis är det inte rimligt att en pågående tillsyn i en skola i Täby skulle kunna stoppa utvecklingen av Kingelstad byskola i Helsingborg – en över 100 år gammal verksamhet som genom Atvexa kunnat leva vidare, växa och fortsätta vara en viktig del av en levande landsbygd. Om förslaget genomförs finns en risk att sådana skolor drabbas av så kallad concernsmitta och inte kan växa, trots hög kvalitet och stark efterfrågan. Detta skulle i förlängningen begränsa föräldrars möjlighet att välja skola för sina barn, baserat på en orimlig och alltför långtgående byråkratisk konstruktion.

Förvärvsförbud vid bristfälligt huvudmannskap

Utredningen föreslår att ett förvärvsförbud införs för huvudmän som inte uppfyller de skärpta villkoren. Det innebär att aktörer som varit föremål för tillsyn eller andra ingripanden inte får köpa eller ta kontroll över en annan skolverksamhet under en viss period. Förbudet ska motsvara de situationer där en ansökan om att starta eller utöka verksamhet skulle ha avslagits.

I praktiken riskerar detta att få stora konsekvenser vid ägarförändringar, såsom generationsskiften. Även mindre brister kan leda till att en aktör inte får ta över en verksamhet, vilket kan drabba skolor med i övrigt god kvalitet. Det kan till exempel försvåra för en delägare att ta över verksamheten när en annan vill gå i pension. I värsta fall kan välfungerande skolor tvingas lägga ned, inte på grund av brister i utbildningen utan på grund av ägarhistorik, vilket i slutändan drabbar eleverna. I sitt remissvar avstyrker

Almega Utbildning förslaget och anser att nuvarande regler bör behållas, eller att förslaget åtminstone begränsas till allvarliga brister och inte omfattar hela koncerner.

Atvexas kompletterande synpunkter

Atvexa delar Almegas Utbildnings kritik och anser att förslaget är oproportionerligt och inte förenligt med hur skolverksamhet bedrivs i praktiken. Förslaget riskerar att förhindra nödvändiga ägarförändringar och därmed hota välfungerande skolors överlevnad.

Ett tydligt exempel är återigen Kingelstad byskola i Helsingborg: Atvexa hade med all sannolikhet inte kunnat ta över och driva verksamheten vidare under de föreslagna reglerna. Kommunen ville inte fortsätta driva skola, och det krävdes en fristående aktör för att skolan skulle finnas kvar. Utan Atvexa hade en över hundraårig tradition gått i graven på grund av kommunens bristande intresse. Som friskola har Kingelstad i stället kunnat leva vidare och utvecklas. Detsamma gäller möjligheten att förvärva och vidareutveckla populära verksamheter som Ramlösa Friskola, som nyligen blev en del av Atvexa. Genom att vara en del i ett större sammanhang kan skolan leva vidare utan att föräldrar och elever

behöver välja en annan skola som inte motsvarar deras önskemål och behov. Utredningens förslag innebär att sådana lösningar för en fortsatt verksamhet på Kingelstad byskola eller Ramlösa Friskola aldrig blivit möjliga. Detta strider mot proportionalitetsprincipen och riskerar att begränsa både skolors utveckling och elevers tillgång till stabila och kvalitativa utbildningar.

Atvexas slutsatser

Friskolereformen har funnits i över 30 år. Den har gett alla, oavsett ekonomisk och social bakgrund, möjlighet att välja skola. Den har tillfört svensk skola innovationer och gjort det möjligt för lärare och rektorer att byta arbetsgivare utan att behöva byta yrke. Reformen har ett starkt stöd bland allmänheten, men samtidigt finns flera kritiska röster. Kritiken bygger oftast på påståenden som saknar grund i verkligheten. Visst finns det problem inom svensk skola, både i kommunala och fristående skolor, men att fokusera på att försvåra de fristående huvudmännens verksamhet är inte en väg framåt. Det är också viktigt att påminna om att de samlade utdelningarna från alla aktiebolag inom skolbranschen uppgår till en halv procent av den totala omsättningen i branschen, enligt en rapport som riksdagens utredningstjänst tagit fram.

Atvexa vill avsluta det här remissyttrandet med följande perspektiv.

Hot mot mångfald och valfrihet

Vi på Atvexa motsätter oss majoriteten av utredningens förslag eftersom de hotar grundläggande värden kring mångfald och kvalitet. Vi delar Almega Utbildnings kritik och anser att förslagen är oproportionerliga och inte förenliga med hur skolverksamhet bedrivs i praktiken. De riskerar att kraftigt begränsa det fria skolvalet, minska mångfalden av pedagogiska inriktningar och försvåra för fristående huvudmän att bidra till utveckling och kvalitet i svensk skola. Förslagen riskerar att mindre eller tillfälliga brister i en begränsad del av verksamheten får långtgående konsekvenser, där hela koncerner drabbas. Detta kan hindra både utveckling, nyetablering och nödvändiga ägarförändringar.

Koncernsmitta påverkar det fria skolvalet

Atvexa ser en särskild risk i så kallad koncernsmitta, där en brist i en verksamhet påverkar andra välfungerande skolor. Det skulle kunna stoppa tillväxt i populära, högkvalitativa verksamheter och begränsa föräldrars och elevers valfrihet. Förslagen riskerar också att försvåra eller omöjliggöra övertaganden som är avgörande för skolors överlevnad, exempelvis när en mindre skola blir en del i ett större sammanhang som tidigare nämnda exempel med Kingelstad byskola.

Förslagen drabbar i förlängningen barn och elever, eftersom de hotar det fria skolvalet. Barn är olika och har olika behov, vilket kräver en mångfald av skolor och pedagogiska inriktningar. Om utredningens förslag blir verklighet riskerar antalet skolor som erbjuder alternativ till kommunala verksamheter att minska. Detta påverkar även medarbetare, där många aktivt valt att arbeta i friskolor och där undersökningar visar att trivseln generellt är högre än i kommunala skolor.

Saknas underlag för långtgående förändringar

Utredningen har inte påvisat något strukturellt problem i dagens system som skulle kunna motivera de långtgående åtgärder utredningen föreslår. Tvärtom visar både forskning³ och tillgänglig statistik att

³ https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/valfard-och-offentlig-sektor/utfallskvalitet-inom-offentlig-och-privat-valfard_1228367.html

fristående skolor – med lägre resurser per elev – uppvisar lika goda eller bättre resultat än kommunala skolor. Det gäller både nationella prov i grundskolan och internationella kunskapsmätningar som PISA⁴ och TIMSS⁵. Det finns också forskning⁶ som visar att friskolor använder skattepengarna på ett effektivare sätt.

Vi ser också hur fristående huvudmän - både Atvexa och många andra - kan bidra med viktiga investeringar i nya skolor – investeringar som annars skulle belasta kommunernas budget. Ett exempel är Atvexas satsning tillsammans med byggbolag i Norrtälje, där vi investerade 170 miljoner kronor i en ny Montessoriskola som öppnade i augusti 2024 och redan är fullbelagd och mycket efterfrågad. Nu har vi även påbörjat bygget av en ny skola i Täby Park, ett helt nytt bostadsområde i kommunen, med en investering på cirka 400 miljoner kronor. Båda initiativen är gjorda i samverkan och nära samarbete med de berörda kommunerna. Tack vare detta kan kommunerna få sina skattemedel att räcka till andra angelägna områden, exempelvis äldreomsorg.

På det här sättet spelar privata investeringar en viktig roll i det svenska skolsystemet för utveckling, innovation och utbyggd kapacitet – och bidrar till att möta behoven i växande kommuner och nya bostadsområden, utan att kommunerna behöver använda sina skattepengar. Det förbättrar servicen till medborgarna och ökar välfärdsutbudet.

Valfrihet ger möjligheter

Vi vill också understryka att valfrihet inte är ett hot mot likvärdighet – utan ett verktyg för att uppnå den. Föräldrars möjlighet att välja och skolors frihet att anpassa undervisningen efter lokala förutsättningar är avgörande för ett starkt och inkluderande skolsystem.

Både fristående och kommunala skolor har en självklar plats i vårt skolsystem. De förändringar som utredningen föreslår riskerar att ta oss i motsatt riktning.

Behov av helhetsperspektiv

Avslutningsvis vill vi betona att denna utredning inte kan ses isolerat. Regeringen har presenterat flera andra förslag som också påverkar friskolesektorn negativt. Vi på Atvexa är bekymrade över att det saknas ett helhetsperspektiv. Det behövs en samlad politik som utgår från barnen och elevernas bästa, och som värnar om mångfald, kvalitet och valfrihet i svensk skola. Det finns många utmaningar inom skolan och man måste komma ihåg att friskolesektorn endast utgör 20 procent av svensk skola. Åtta av tio elever går i kommunala skolor och det är där de stora problemen finns. Att blunda för det och lägga fram förslag som riskerar rasera verksamheten i välskötta, populära och högkvalitativa friskolor är inte försvarbart.

*För Atvexa AB
Vd Johan Kyllerman*

⁴ <https://www.skolverket.se/sok-publikationer/publikationsserier/rapporter/2023/pisa-2022>

⁵ <https://www.skolverket.se/sok-publikationer/publikationsserier/rapporter/2024/timss-2023>

⁶ https://skattenyttia.se/wp-content/uploads/2022/08/Skattenyttia-i-skolan_20220819.pdf